

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 849/2025
03.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 2) КЗ и кривичног дела приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из члана 185. став 2. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Наде Лазић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Краљеву К 114/24 од 22.10.2024. године и Вишег суда у Краљеву Кж1 4/25 од 18.03.2025. године, у седници већа одржаној дана 03.07.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Наде Лазић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Краљеву К 114/24 од 22.10.2024. године и Вишег суда у Краљеву Кж1 4/25 од 18.03.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву К 114/24 од 22.10.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 2) КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од четири месеца, и због кривичног дела приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из члана 185. став 2. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од десет месеци, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године, која ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, без примене електронског надзора, које не сме напуштати осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова напусти просторије у којима станује, суд ће одлучити да остатак казне издржи у заводу за извршење казне затвора. На основу члана 87. КЗ, окривљеном је изречена мера безбедности одузимања предмета и то мобилног телефона са претплатичком картицом. Окривљени је обавезан да плати трошкове

кривичног поступка одређене у изреци пресуде, у року од 15 дана од правноснажности пресуде као и трошкове кривичног поступка оштећене, о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Краљеву Кж1 4/25 од 18.03.2025. године делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног АА, адвоката Наде Лазић, преиначена је пресуда Основног суда у Краљеву К 114/24 од 22.10.2024. године, само у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Виши суд у Краљеву окривљеном АА за кривично дело прогањање из члана 138а став 1. тачка 2) КЗ, због ког је оглашен кривим првостепеном пресудом, утврдио казну затвора у трајању од два месеца, а за кривично дело приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из члана 185. став 2. КЗ, казну затвора у трајању од осам месеци, па га је осудио на јединствену казну затвора у трајању од девет месеци, која ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, без примене електронског надзора, које не сме напуштати осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова напусти просторије у којима станује, суд ће одлучити да остатак казне издржи у заводу за извршење казне затвора. У преосталом делу, жалба браниоца окривљеног, и жалба јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Краљеву у целисти, одбијене су као несоноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљеног АА, адвокат Нада Лазић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) и став 2. тачка 1) до 3) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) до 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Нада Лазић, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП указујући да је првостепени суд доношењем пресуде К 114/24 од 22.10.2024. године, повредио одредбу члана 453. ЗКП јер је у поновном поступку у погледу кривичног дела приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из члана 185. став 2. КЗ, на штету окривљеног, изменио ранију пресуду К 528/21 од 24.10.2023. године, која је укинута усвајањем жалбе браниоца окривљеног, због чега жалба јавног тужиоца није разматрана. Измену на штету окривљеног, која је према наводима захтева довела до строже правне квалификације, првостепени суд је учинио наводећи датум рођења

оштећене у чињеничном опису кривичног дела у изреци пресуде, који није био наведен у оптужном акту и изреци раније укинуте првостепене пресуде, већ је наведен у измењеном оптужном акту јавног тужиоца након укидања раније првостепене пресуде.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости, Врховни суд оцењује као неосноване.

Из списка предмета произилази да је оптужним предлогом јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Краљеву Кто 421/21 од 17.12.2021. године, окривљеном АА стављено на терет извршење кривичног дела кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 2) КЗ и кривичног дела приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из члана 185. став 2. КЗ, за која је оглашен кривим пресудом Основног суда у Краљеву К 528/2021 од 24.10.2023. године донетом у ранијем поступку, којом му је за кривично дело из члана 138а став 1. тачка 2) КЗ утврђена казна затвора у трајању од четири месеца, а за кривично дело из члана 185. став 2. КЗ, казна затвора у трајању од десет месеци те је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и истовремено одређено да ће се исти извршити у складу са чланом 45. став 3. КЗ, без примене електронског надзора.

Против наведене пресуде жалбе су изјавили јавни тужилац, због неправилне одлуке о кривичној санкцији и бранилац окривљеног АА, адвокат Нада Лазић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП и повреда закона из члана 439. тачка 1. и 440. ЗКП. Виши суд у Краљеву је, налазећи да се основано жалбом браница окривљеног указује да је изрека првостепене пресуде неразумљива „јер се не види колико година има малолетна оштећена у време критичног догађаја“, решењем Кж1 14/24 од 22.02.2024. године наведену пресуду укинуо и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Према стању у списима, јавни тужилац је сходно овлашћењима из члана 43. ЗКП у вези члана 409. став 1. ЗКП, на главном претресу од 22.10.2024. године изменио оптужни акт и то тако што је иза речи „малолетне ББ“ додао речи „рођена ..2004. године“, а окривљени је по измењеном оптужном акту побијаном првостепеном пресудом Основног суда у Краљеву К 114/24 од 22.10.2024. године оглашен кривим због истих кривичних дела дакле, због кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 2) КЗ и кривичног дела приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из члана 185. став 2, за која су му претходно утврђене исти казне затвора, а потом изречена иста јединствена казна, за коју је такође одређено да ће извршити у складу са чланом 45. став 3. КЗ, без примене електронског надзора.

Према налажењу Врховног суда, у конкретном случају, након измене оптужног акта, у побијаној пресуди првостепеног суда нису додате чињенице које би измениле суштину кривичног дела из члана 185. став 2. КЗ у смислу његових битних законских обележја, јер је изрека првостепене пресуде и пре укидања раније пресуде и измене оптужног акта у смислу прецизирања датума рођења малолетне оштећене, садржала сва законска обележја кривичног дела приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из члана 185. став 2. КЗ, па и опис старосне доби пасивног субјекта-малолетне ББ.

Према томе, како окривљени АА у поновном поступку није оглашен кривим за теже кривично дело, нити му је изречена тежа кривична санкција, то према налажењу Врховног суда, побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Наде Лазић.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Нада Лазић, захтев за заштиту законитости подноси и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП истичући да је суд, супротно одредби члана 54. став 3. КЗ, приликом одмеравања казне, окривљеном као отежавајуће околности ценио претходно изграђен односи између окривљеног и оштећене, што је обележје кривичног дела приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из члана 185. став 2. КЗ, односно то што се „оштећена повукла и свој друштвени живот свела на минимум“ што је обележје кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. КЗ.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване.

Супротно наводима за захтеву заштиту законитости, претходно изграђен однос поверења између окривљеног и малолетне оштећене који је окривљени искористио вршећи кривична дела за која је оглашен кривим, и последице које је вршење кривичних дела имало на друштвени живот малолетне оштећене, које је, између осталог, првостепени суд ценио приликом одмеравања врсте и висине кривичне санкције окривљеном, имајући у виду сврху кажњавања и околности које утичу да казна буде мања или већа (олакшавајуће и отежавајуће околности), нису законска обележја ни кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 2) КЗ нити кривичног дела приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из члана 185. став 2. КЗ, па је суд ове околности могао да цени приликом одмеравања казне окривљеном.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА.

Захтев за заштиту законитости бранилац окривљеног АА подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП међутим, у захтеву не образлаже у чему се наведене повреде закона конкретно састоје, па Врховни суд захтев у овом делу није разматрао налазећи да нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП. Осим тога, Врховни суд није разматрао ни битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, због којих бранилац такође подноси захтев, обзиром да наведене повреде закона не представљају законске разлоге због којих је подношење овог ванредног правног лека дозвољено окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић